

นิทานสุภาษิตจีน (45)

成语故事 (四十五)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในครั้งนี้คือ 烽火戏诸侯/烽火戲諸侯 (fēng huǒ xì zhū hóu fēng หั่ว ซิง หว) จุดคบเพลิงหยอกเจ้า เป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์จีน เรื่องราวที่เกิดขึ้นเกิดจากการกระทำของผู้นำที่โง่เขลา สุดท้ายก็นำมาซึ่งภัยพิบัติให้กับตนเองอีกด้วย เมื่อเทียบกับสุภาษิตไทยที่มีความหมายคล้ายกัน คือ เด็กเลี้ยงแกะ นั่นเอง

ราชวงศ์โจว 周朝 (Zhōu Cháo โจวเฉา) เป็นราชวงศ์ลำดับที่สามในประวัติศาสตร์จีน ราชวงศ์โจวปกครองจีนกว่า 800 ปี เป็นราชวงศ์ที่ปกครองจีนยาวนานที่สุด ราชวงศ์โจวแบ่งออกเป็นสองยุค คือ ยุควราชวงศ์โจวตะวันตก และราชวงศ์โจวตะวันออก ในราชวงศ์นี้ก่อเกิดตำนาน สุภาษิต นักปราชญ์ นักคิดทางการเมือง การทหารเกิดขึ้นมากมาย โดยราชวงศ์โจวตะวันออกยังสามารถแบ่งออกเป็นสองยุคอีก คือ ยุคชุนชิว และ ยุคจั้นกั๋ว (ยุครัฐศึก)

เรื่องราวที่นำเสนอนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงปลายสุดของราชวงศ์โจวตะวันตก ตัวละครเอกของเรื่องนี้คือกษัตริย์แห่งโจวตะวันตก พระนามว่า 周幽王 (Zhōu Yōu Wáng โจว โยว หวัง) เป็นกษัตริย์ที่ไม่เอาไหนทางการเมืองเลย วันๆ เอาแต่จัดงานสังสรรค์

ดื่มสุรา เคล้านารี ดำเนินนโยบายทุจริตภายใต้ประชาชนอย่างหนัก เปิดศึกรอบด้าน ทำให้บ้านเมืองวุ่นวายมาก ก็มีขุนนางนาม 褒姒 (Bāo Sì Xiàng เปาเซียง) ได้ตกตือนพระองค์

ทำให้พระองค์โกรธมาก จึงสั่งกักขังขุนนางท่านนี้ไว้ ชาวเมืองต้องการช่วยเปาเซียง จึงจัดหาสาวงามมาคนหนึ่งซึ่งมีนามว่า 褒姒 (Bāo Sì เปาเซียว) ถวายให้โจวโยวหวัง พระองค์พอใจความงามและลุ่มหลงนางอย่างยิ่ง จึงยอมปล่อยตัวเปาเซียงออกมา และแต่งตั้ง เปาเซียว เป็นสนมเอก นับวันโจวโยวหวังก็ยิ่งหลงใหลนาง แต่สนมเปาเซียวไม่ชอบยิ้มและหัวเราะ เพื่อให้สนมเปาเซียวหัวเราะจึงมีคนเสนอจัดงานเลี้ยงและจุดคบเพลิงที่กำแพงเมืองเพื่อการบันเทิง โดยปกติจะจุดคบเพลิงที่กำแพงเมืองได้ก็ต่อเมื่อเมืองหลวงมีภัยหรือมีศัตรูมารุกรานเท่านั้น วันนั้นเมื่อจุดไฟขึ้นแล้ว ต่างก็จุดไฟส่งข่าวเป็นทอดๆ ต่อไปยังเมืองใกล้เคียง เมื่อเหล่าเจ้าผู้ครองเมืองต่างๆ เห็นเพลิงสัญญาณนี้ ต่างก็เกณฑ์ไพร่พลมาช่วยเมืองหลวง แต่เมื่อมาถึงเมืองหลวง กลับไม่เห็นศัตรูสักคนเดียว กลับได้ยินเสียงดนตรีบรรเลง และเสียงคนหัวเราะในงานเลี้ยง ถึงตอนนี้สนมเปาเซียวก็หัวเราะออกมา ทำให้โจวโยวหวังพอใจยิ่งนัก แต่เหล่าเจ้าเมืองต่างๆ ไม่โหยงนักที่ถูกหลอก เป็นเช่นนั้นหลายครั้งจนเจ้าเมืองต่างๆ เอือมระอา กระทั่งวันหนึ่ง เมื่อมีศัตรูทางเหนือยกพลบุกเมืองหลวง ทหารจึงจุด

(ที่มาภาพ <http://baike.baidu.com/pic>)

หวังตาย กว่าเหล่าเจ้าเมืองต่างๆ จะรู้ว่าเป็นข่าวจริง เมืองหลวงก็ถูกปล้น เผาเสียหายยับเยิน อย่างไรก็ตาม เมื่อปราบศัตรูได้แล้ว เหล่าเจ้าเมืองต่างๆ ได้ช่วยกันยกกองศักริทยาหาขึ้นเป็นกษัตริย์องค์ใหม่ และย้ายเมืองหลวงไปยังทิศตะวันออก จึงเป็นการสิ้นสุดยุคราชวงศ์โจวตะวันตก เริ่มต้นยุคราชวงศ์โจวตะวันออก ที่เป็นยุคแห่งเหล่าเจ้าเมืองต่างๆ มีอำนาจเหนือกษัตริย์ตั้งแต่นั้น เป็นเวลากว่า 400 ปี จนถึงยุคจั้นซีฮ่องเต้ จึงได้สิ้นสุดยุคแห่งเหล่าเจ้าเมืองเรื่องอำนาจ

ข้อคิดจากประโยคสุภาสิตนี้

成语比喻：自己做的事情，后果由自己负责。

成語比喻：自己做的事情，後果由自己負責。

Chéngyǔ bǐyù: zìjǐ zuò de shìqíng, hòuguǒ yóu zìjǐ fùzé.

คบเพลิงขึ้นอีก เหล่าเจ้าเมืองล้วนคิดว่าโจวโยวหวังคงกำลังจัดงานเลี้ยงเอนาใจนางสนมอีกเป็นแน่ จึงไม่มีใครยกทัพมาช่วย สุดท้ายศัตรูจากทางเหนือยกพลเข้ามาปล้นชิงเมืองหลวง และฆ่าโจวโยว

หวังโยววิหยาวิ: จื่อจี้ จั่ว เตอะ ฉื่อฉิง, ไหว่กั้ว โหยา จื่อจี้ ฟู่เจ้อ. สุภาสิตเปรียบว่า สิ่งที่คุณเองกระทำ คุณเองก็ต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิด

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาสิตนี้ เช่น
作为国家领导，说话要谨慎真诚，否则会出现烽火戏诸侯的后果。

作為國家領導，說話要謹慎真誠，否則會出現烽火戲諸侯的後果。

Zuòwéi guójiā lǐngdǎo, shuōhuà yào jǐn shèn zhēn chéng, fǒuzé huì chūxiàn fēng huǒ xì zhū hóu de hòuguǒ.

จั่วเหวย กั้วเจีย หลิงเต่า, ซัวฮว่า เท้า จั้น เซ็น เจิน ฉิง, ไฝวเจ้อ หุ้ย ชู ซึเยิน เฟิง หั่ว ซี จู โหว เตอะ ไหว่กั้ว.

เป็นผู้นำประเทศ เมื่อพูดจาต้องระมัดระวัง มิเช่นนั้นอาจเกิดผลแบบจุดคบเพลิงหยอกเจ้า (เด็กเล็งแกละ) ได้

ทั้งหมดนี้ก็คือเรื่องเล่านิทานสุภาสิตจีนพร้อมตัวอย่างการใช้สำนวนสุภาสิตคือ 烽火戏诸侯/ 烽火戲諸侯(fēng huǒ xì zhū hóu เฟิง หั่ว ซี จู โหว) จุดคบเพลิงหยอกเจ้า ผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้ในบทความในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง